

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון שלח ♦ שנה ז ♦ אבות א

שב"ק כי תצא ♦ אלול ה'תשפ

דברי אלוקים חיים
מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

דברות קודש
מרוך רבינו עטר"ר שליט"א

כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלוקיך בידך ושבת שבו וראית בשבי'ה אשת יפת תואר וחשקת בה ולקחת לך לאשה.

המפרשים האריכו לפרש הלשון של הכתוב באומר "כי תצא" שזה הלשון מראה שאין זה חוב לצאת למלחמה, וכן פירש רש"י הק' שבמלחמת הרשות הכתוב מדבר שבמלחמת ארץ ישראל, אין לומר ושבת שבו שהרי כבר נאמר "לא תחיה כל נשמה" ונראה שרש"י לא מדייק שבשביל דכתיב כי תצא מדובר במלחמת רשות אלא משום שנאמר "ושבת שבו" שלא יתכן זה במלחמת מצוה של כיבוש ארץ ישראל, אבל בגמרא במסכת סוטה (דף לה) פירש שם רש"י דלשון "כי תצא" משמע כשתעלה על דעתך לצאת למלחמה, והיינו שהוא רשות לך, ועוד יש להבין שפשיטא שמלחמה עושים עם אויבים ואם כן למה צריך לומר למלחמה על אויביך וכי אפשר לחשוב שמלחמה עושים עם ידידים ואוהבים.

וגם שנקט לשון יחיד "כי תצא" שאדם יחיד יעשה מלחמה ונתנו ה' בידך וכי זה הוא דרכו של עולם שאדם יחיד יעשה מלחמה חה אפשר רק בדרך נס, אבל נראה שהפסוק מדבר במלחמה טבעית שבדרך כלל מלחמה זה טבעי (אף שכתב הרמב"ן בפרשת בא, שאין טבע בעולם אלא הכל ניסים מ"מ הנס מלוכש בדרך הטבע ויש ניסים שזה ממש שלא כדרך הטבע כמו נס של קריאת ים סוף ואכילת המן במדבר וכו')

ולכאורה אפשר לומר על הקושיא האחרונה שאין מדובר ביחיד שעושה מלחמה אלא שרצה לומר שאם יש אחדות בישראל ונלחמים כאיש אחד אז עושה הקב"ה ניסים ומנצחים במלחמה וכמו שחז"ל אמרו שאחאב שהיה מלך רשע ומ"מ ניצח במלחמות שעשה משום שהיה אחדות ביניהם, ולזה כתב "כי תצא" כלומר שתצא באחדות כאיש אחד אז "ונתנו ה' אלוקיך" בזכות האחדות שיש בישראל.

או שמדובר ביחיד ממש וכמו שהיה מלחמת יהושע בעמלק שאמר לו משה צא אתה והלחם בעמלק מחר (שמות יז) או במלחמת דוד שלחם לבדו עם גלית הפילישי ככתוב בספר שמואל א (יז, מט) וכיוצא בזה כמושה רבינו עם עוג מלך הבשן שאמר לו ה' אל תירא אותו כי בידך נתתי אותו ואת כל עמו (במדבר כא) הרי שראינו שיש אופנים שיש מלחמה באדם אחד, כי גם כוח היחיד הוא רב מאוד, ותלוי מי הוא זה היחיד שכוחו רב כרבים ועוד יותר, זה היה במשה ויהושע תלמידו דוד המלך ע"ה. זה מש"כ כי תצא למלחמה, אפילו לבד ביחידות מ"מ ה' ילחם לך בדרך נס

ולתוך שאר הקושיות נראה לומר על פי מה שכתבו הספרים הק' שמדובר כאן בפסוק, במלחמת היצר, וכל הפרשה מרמזת על עניני מלחמת היצר הרע ומקור הדברים הוא בזה"ק ר' שמעון פתח כי תצא למלחמה על אויביך, בא איהו היצר הרע דאנן צריכים למיפך לקבליה במילין דאורייתא (דהיינו ללחום עם היצר הרע) עם דברו התורה ולקטרגא ליה (דהיינו ללחום עמו) וכדין יתמסר בידא דברנש (שיתן ה' אותו בידינו) וכמו שאמר הפסוק ונתנו ה' אלוקיך בידך עכ"ל.

המשך בעמ' ב'

כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלוקיך בידך ושבת שבו וראית בשבי'ה אשת יפת תואר וחשקת בה ולקחת לך לאשה.

עבודת האדם בעולם הזה על פי תורה היא מלחמה. יעד המלחמה הוא לכבוש את ענייני העולם (ענייני הרשות) ולעשותם כלים לעבודת השי"ת. זהו שפירש רש"י – "במלחמת הרשות הכתוב מדבר" – יש הבדל בין "מלחמת מצוה" ל"מלחמת רשות". מלחמת מצוה היא מלחמה על צד שבא על ישראל, ואילו מלחמת רשות מטרתה להרחיב את גבול ישראל. וכאן אין התורה מדברת על מלחמת הגנה, אלא על מלחמת תנופה – על התשוקה לעלות מעלה מעלה ממדרגה למדרגה. לכך נאמר "כי תצא", משמע, יש לצאת ממדידה והגבלה, לצאת מההגבלות של השכל... ולהתקדם... אם כן, במלחמה שעניינה לכבוש את ענייני העולם, יש לצאת מכל הגבלה... יציאה מהגבלות היא דבר חשוב בעבודת ה' בכלל ובעבודה שלב, זו תפילה, בפרט,

ליל שב"ק - תשעט

זו הפרשה היחידה בתורה, המתחילה במילה כי, ואפ"ל בדרך צחות, שבא לומר לנו, שבדרך כלל כשהאדם מתחמק מחובתו הוא מתרץ את עצמו, ומנמק אותה במילים המתחילות כ-י, לא יכלתי כי השעה היתה מאוחרת וכו'.

מרמזים לו בריש פרשתינו תעזוב את התירוצים המתחילים עם המילה "כיי" אלא תצא למלחמה על אויביך כפי שמפרשים, שמרמז על מלחמת היצר, הרי אז ונתנו בידך.

קידושא רבא תשעט

מובטחים אנו, שאם נפעל לפי כללי התורה ננצח במלחמה – וככתוב בפרשתנו, "כי תצא למלחמה על אויביך, ונתנו ה' אלוקיך בידך". התורה מדייקת ואומרת: "על אויביך" ולא "עם אויביך". שמלכתחילה אין כאן שני צדדים השווים בכוחם הנלחמים זה עם זה, אלא שכבר בתחילה יהודי הוא למעלה מן האויב הנלחם בו...

ולציווי בתורה יש כח, ובכח התורה מובטחים אנו בניצחון המלחמה, כי כשמוכנים למלחמה, הניצחון מובטח כבר בראשית המלחמה.

עבודת התפילה – מלשון "עיבוד חיכוך עורות" – אינה קלה אלא יגיעה עצומה, לכן נקראת בשם "מלחמה"!... "שעת צלותא שעת קרבא"!... וכמו שאומר יעקב: "אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשת", ותרגם אונקלוס: "בצלותי ובבעותי" (בתפילתי ובבקשתי).

עבודת התפילה מיוחדת בכך שדורשת יציאה מהגבלות השכל, במיוחד תפילת שמונה עשרה, שהרגשת ה"ביטול" שבה היא למעלה מטעם ודעת. אמנם תפילה היא בסדר והדרגה, תפילה היא סולם שתחילתו בארץ, אך ראשו מגיע השמימה!... ואף שגם בהיותו בארץ יש לו התוקף של "והנה ה' ניצב עליו"... הרי שבעלייה בסולם ממדרגה למדרגה הדביקות בה' מתעצמת, עד שמגיעה לדרגת כלות הנפש שלמעלה מטעם ודעת...

תפילה קשורה באהבת ישראל ובאחדות ישראל, שלכן אומרים קודם התפילה: "הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך", ו"כי תצא למלחמה על אויביך" הוא לשון יחיד, משמע, "כאיש אחד בלב אחד". משום כך יש חשיבות מיוחדת לתפילה בציבור, שאין הקב"ה מואס בה, שבתפילת ציבור מורגשת אחדות ישראל, עד שעל ידה מתאחדים ממש עם הקב"ה למעלה מטעם ודעת.

רעוא דרעוין תשעט

ועתה נביא בעז"ה את דברי קודשו של האור החיים הק' שכתב לפרש הפרשה הזו כדרך רמז, על זה הדרך, דהנה כל בנין העולם וקיומו, הכל תלוי במעשה בני ישראל, שאם יטיבו דרכיהם העולם קיים, וישמחו השמים ותגל הארץ, וגם ה' אלוקינו ובא הכתוב באומרו כי תצא להעיר להאדם כי ביציאתו מעולם העליון לבוא הזה יהיה הוא מוכן למלחמה, כי לא יחשוב שאין צריך תגבורת לניצחון זה אלא אדרבה לזו יקרא מלחמה על דרך אומרם איזהו גיבור הכובש את יצרו (אבות פ"ד) שאין גבורה גדולה מזו ולא אמר למלחמה בפת"ח תחת הלמ"ד.

ואמרו על אויבך בא להעיר כי לא מלחמה זו כגיבור הלוחם ללכוד עיר וכשיקוץ במלחמה הזו פונה וילך לעצמו, אלא מלחמה הזו הוא כאדם הלוחם עם אויבו, שאם יתרשל יקום עליו והיכהו, כמו כן אם יתרשל האדם מללחום את האויב אז יקום עליו האויב ויאבדהו מן העולם, ומבטיחו הכתוב שהגם שתקיף הוא היצר מכוח אנושי, אע"פ כן יתנהו ה' בידו.

ומה שאמר ושבית שביו, פירוש מה ששבה הוא מבחינת הטוב ממך בפתויו ובניצחונו שכמה נשמות מעם בני ישראל שבויות בידו.

ואמר אשת יפת תואר, פירוש "אשת" שהוא נשמת האדם, כי הס"מ שולט בנפש עד שתד מטה ותכנס באדם, שממנו הוא לוקחה בשבי, והנפש תיקרא "אשה" ולזה יקרא "יפת תואר" כי הנפש יפה עד מאוד מתנוולת במעשיה הרעים, וכשינצח את היצר אז ישכיל האדם בנפשו מה יפה ומה נעימה היא הנפש שאדם.

ומה שאמר וחשקת בה, פירוש שאז החשק שהיה לו כדברי היצר ובפתויו ילבשם לתקן לה את המשכולות, ועולם הקים שהוא כולו הוא טוב.

ומה שאמר והבאת אל תוך ביתך, לפי שע"י פיתוי הרע מתרחקת הנפש מהגוף ושוכן חלק במקומה, והגוף נקרא בית, וכשנוצח את יצרו אז יביא נפשו לתוך ביתו ויקרא הוא בעל הנפש שהוא קנה אותה ממקום טמא, ולכן צריך לנקותה מהחלי הרע הנדבקה בה שהוא בחינת שער הראש ולכן צריך לגלחה וכמ"ש וגילחה את ראשה.

ומש"כ ועשתה את ציפריה, שהיא לשון תיקון שתסיר מסוה הטומאה מרוח הטומאה, והוא אומרה והסירה את שמלת שביה מעליה, שקנתה משביתה במקום טמא זה יהיה על מירוק החטאים ודרכי התשובה והכנת הדעת מול אלוקי ישראל ב"ה ויבחר מקום מושב לה בית המיוחד לישראל שהוא בית המקדש והוא אומרו של הכתוב וישבה בביתך, ותתודה בבכי על אשר מעלה באביה ואמה ועל פרידתה מהם, ואביה זה הקב"ה ואמה היא כנסת ישראל, ירח ימים זה השיעור המספק לשוב או שהוא ירמז לחדוש המיוחד לתשובה שהוא חודש אלול. עכ"ל ק.

והנה אנו נמצאים בתחילת חודש הרחמים והסליחות של חודש אלול זה הזמן להתעורר מתרדימה של היצר הרע ולצאת נגדו להילחם בו וכמו שנזכר, אבל אין הכוונה לצאת מאוהלו של תורה ותפילה אלא אדרבה עלינו להיות יושב אוהב וכמו שיעקב נקרא איש תם יושב אוהל של תורה ויר"ש וחסידות, כי ידוע מה שכתב הרה"ק הבני יששכר בספרו הק' אגרא דכלה בדרך רמז שכתב "כי תצא למלחמה על אויבך" שמיד שאדם יוצא מאוהלה של תורה אז אתה צריך להילחם על האויבים וצריך רחמים מאת ה' להינצל, אבל אם לא תצא מאוהל של תורה, אז הם נופלים מתחתיו בלי שום מלחמה.

אבל אע"פ כן אם כבר יצא מאוהלו של תורה אל יתייאש האדם אלא יעשה מלחמה עם היצר הרע והמלחמה הוא תורה ומצוות וכמו שאמרו חז"ל שה' יתברך אומר בראתי יצר הרע אבל בראתי לזה תבלין זה עסק התורה ולכן נשתדל כולנו יחד להרבות בתורה בימים הק' של חודש אלול וכן להרבות בתפילה ובצדקה וחסד ולהיות מוכנים ליום הדין של ראש השנה ויום כיפור הבאים עלינו לטובה.

ואז נזכה לכתובה וחתומה טובה טובה בספרן של צדיקים גמורים ולהיות לנו שנת שפע ברכה והצלחה וחיים טובים ושלו, ובעיקר שנזכה כבר לשנת גאולה וישועה, ולשנת בנין בית המקדש, מתוך רחמים וחסדים מגולים אמן.

ולפי זה ניחא שכתב כי תצא למלחמה וגו' בלשון יחיד שכל אחד לוחם עם היצר הרע שלו ואיזהו הוא גיבור הכובש את יצרו שלו והיצר הרע נקרא שהוא אויב לאדם זה בא הפסוק לומר שאל תחשוב שהיצר הרע הוא ידיד שלך שנותן לך עצות טובות להנות מן העולם הזה, כי תדע שהוא השונא שלך ואתה צריך לצאת למלחמה, אז ה' יתן אותו בידך, כלומר שבמה תצא למלחמה עליו, זה אך ורק בתורה תפילה וצדקה, ושלושתם מרומז במ"ש בידך, כי התורה נקרא "יד" וכמ"ש בגמרא אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו ותפלה נקרא גם "יד" דכתיב ופרשתם כפיכם וגו' וצדקה נקרא "יד" שניתן מיד העשיר לעני וידוע מש"כ הארז"ל שבנתינת הצדקה יש רמז לשם הויה"ב ב"ה, דהיינו הממון מרמז על ה - י של השם, והיד שנותן מרמז על ה - ה' שבשם מכיון שיש ביד ה' אצבעות, והזרוע של יד העני מרמז על ה - ו' של שם הויה"ב ב"ה (שהזרוע דומה ו') וה' אצבעות של העני המקבל את הצדקה הוא נגד ה' האחרונה שבשם. (ולכן כתבו אגב בספה"ק שאם נותן האדם את הצדקה שבידו לקופה של צדקה יתנו בשני ידיו שלו שיחשב כיד העני המקבל בכדי שיהיה הרמז על השם במעשה הצדקה)

ומש"כ בפסוק ושבית שביו איך יפורש זה במלחמת היצר שעליו מרומז הפסוק יש לומר בפשטות דחז"ל אמרו שע"י תשובה מאהבה נהפכו הזדונות של העבירה לזכויות ואם כן טובים ממנו את העבירות שנמסר ביד היצר ונעשים מזה מצות זה מה שכ' ושבית שביו, וגם ידוע שאם אדם מנצח את יצרו מוציא ממנו את התורה והמצוות שאדם עושה כשהוא היה רשע שזה הולך לסטרא אחרא וכמו שכ' הארז"ל וגם ברמב"ם מבואר שטורפים את המצוות שעשה בעודו רשע והכל מחזירין להאדם אם הוא עושה תשובה ונעשים הכל זכויות זה הכוונה של ושבית שביו.

ומש"כ רש"י שבמלחמת הרשות הכתוב מדבר וכו', כלומר שעיקר מלחמת היצר הרע הוא בדברים שנראה כרשות, שהיצר הרע הוא חייב משום צובע (כנודע מספה"ק) דהיינו היצר הרע זה עמלק שבא ללחום עם האדם בדרך מירמה וכזב ועושה לאדם קרירות בבחינת "אשר קרן בדרך" ואומר לאדם שאין לו כל כך חמור ואפשר להקל בזה ובכך הוא תופש את האדם ברשתו אשר טמן לו, ובפרט בדבר שהוא בעצם רשות דהיינו שמותר לאכול ולשתות וכדומה בדבר שמותר ואומר לו הרי זה לך מותר ובדרך הזה הוא מכניסו אח"כ גם לעבור באיסורים קלים, ודרך היצה"ר שהיום אומר לך כך ולמחר אומר לו כך עד שיבוא לעבירות הכי חמורות כע"ז וכו'.

ולזה ציונו התורה הק' "קדש עצמך במותר לך" וכמ"ש הרמב"ן בפירושו על התורה בפרשת קדושים שעל זה הזהירה התורה הק' קדושים תהיו וגו' לומר קדש עצמך גם במותר לך שבאיסורים גמורים לא יעז היצר הרע להגיד לאדם לעשות עבירות מפורסמות כגון לחלל שבת רח"ל ועריות ח"ו, אלא תופס את האדם לומר לו הלא זה מותר לך, ומביא לו ראיות שונות והיתרים מדומים, אבל האדם צריך ללחום נגדו וגם מה שמותר לגמרי ידע שלא צריך להיות נבל ברשות התורה וכמ"ש הרמב"ן הנ"ל בלשונו הק' ע"ש.

וגם לפי הרמב"ם ושאר פוסקים שלא כתבו כן שהפסוק הולך על זה לומר קדושים תהיו וגו' אלא כמו שכתב רש"י פרושים מן העריות ומן העבירה, מ"מ מודים הם שיש בזה דבר שיש למנוע מהם וכמ"ש הרמב"ם והשו"ע שיש דברים שאף שזה מותר מצד עצמו ראוי למנוע ממנו ויש דברים שכתב שזה מגונה, והכוונה אחת היא שיש לדעת שלא הכל מותר שאף בדברים שמותרים צריך להיות לאדם רסן מה למנוע בדברים הרשות.

זה כוונת רש"י באומרו כאן שבמלחמת הרשות הכתוב מדבר אבל במלחמת מצוה הרי כתוב לא תחיה כל נשמה ואדם הרגיל לא יעבור ע"ז ולא ישמע ח"ו ליצר הרע לעבור עבירה לשמה, בכדי שהוא יוכל לעשות מצוות התשובה אח"כ וגם יוכל לקיים מצוות ושבית שביו, שזה הכל מעשה של היצר וחז"ל אמרו שאומר אחטא ואשוב אכן מספיקים בידו לעשות תשובה והבחינה של עבירה לשמה בין הספה"ק שלא שייך בזמן הזה, מכיון שצריך שיהיה כל כונתו אך ורק לשם שמים זה כמעט שלא מצוי הזה, מכיון שצריך שיהיה כל כוונתו אך ורק לשם שמים זה כמעט שלא מצוי בזמן הזה, ולכן העיקר מלחמה הוא בדברים של רשות וכנ"ל.

לע"נ
מרת מלכה בסנר ע"ה
בהר"ר מרדכי לייב ז"ל
נלב"ע ט אלול
ת.נ.צ.ב.ה

לזכר עולם יהיה צדיק
הרה"ק מקאזניץ
רבי ירחמיאל משה זצוק"ל
ב"ר יחיאל יעקב זי"ע
יג אלול תרסט

לע"נ
מרת מנוחה ע"ה
בן הרב יעקב צבי ז"ל
נלב"ע כג אלול
ת.נ.צ.ב.ה

כְּבִיבֵי חַיִּים

כי תצא למלחמה על אויבך (כא, י).

הוה ליה למימר כי תלך והנראה דהתורה מרמזת דמיד כשיצא האדם מאהלו אוהל תורה, מיד מעותד למלחמה מאויביו הם המקטריגים והמתנגדים, כי כל זמן שיושב באהל תורה בד' אמות של הלכה וקובע מקום לתורתו, אויביו נופלים תחתיו.

אגרא דכלה

שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך. (כב, ז)

לכאורה די היה לכתוב "ואת הבנים תקח" ומדוע נכתב תיבת "לך", ונראה דמובא במדרש (דב"ר ו'ו') שהשכר על מצות שילוח הקן הוא - שאם אין לו בנים מעתה יהיו לו בנים, וא"כ דבר זה מרומז בפסוק "שלח תשלח את האם" ובזכות מצוה זו "את הבנים תקח לך" יהיו לך בנים. תפארת יהונתן

ויהפוך ד' אלהיך לך את הקללה לברכה. (כג, ו)

תיבת "לך" מיותרת, וי"ל דהנה אחז"ל, כל המברך את ישראל הוא עצמו מתברך כמ"ש "ואברכה מברכך" וממילא הי' מן הראוי שבלעם יתברך שכן הוא בירך את ישראל, ולזה אמרה תורה ויהפוך ד' אלקיך לך את הקללה לברכה, לך דווקא נהפכה הקללה לברכה, אבל לבלעם הרשע נשארה הקללה.

דגל מחנה אפרים

השב תשיב לו את העבט וגו' וברכך, ולך תהיה צדקה לפני ד' אלקיך. (כד, יג) עליך להשיב לפני את המשכון, והוא יברכך על כך, הפסוק בא לרמז שהאדם חייב להחזיר את המשכון לפני, אבל לא על מנת שהעני יברכהו, אלא בגלל שכך צוה בוראו, זה אמור בפסוק "השב תשיב לו העבט" תחזיר לפני את המשכון "וברכך" הוא יברך אותך על זה, אבל הכוונה שלך תהי' "ולך תהיה צדקה לפני ד' אלקיך" עליו לעשות את זה רק מסיבת היות זו מצוה אשר צוה ה' אלקיך.

קדושת לוי

כי תועבת ה' אלוקיך כל עשה אלה כל עשה עול. (כה, טז)

קשה למה כפל הלשון, ונראה דהנה היה עולה על הדעת שמותר לרמות לאדם שהוא רמאי ומרמה אחרים למדוד לו כמדתו. אך על זה אמרו (ברכות ה'): בטר גנבא גונב וטעמא טעים, שגם הגונב מן הגנב טועם טעם גניבה, ואין זה דרך הישרה שיבחור לו האדם. זה שאמר הכתוב, כי תועבת ה' אלוקיך כל עושה אלה כל עושה עול, שתועבה היא כל העושה אלה גם אם הוא עושה זאת למי שעושה תמיד עול.

כתב סופר

אשר קר בדרך וגו' (כה, יח)

בכח האמונה אנחנו לוחמים נגד עמלק הרשע אשר עיקר כחו לבטל ולקרר את האמונה ח"ו ק'ר ב'דרך ר"ת כמספר אמונה, וגם בשביל ספיקות (שמות יז) היש ה' בקרבינו בא תיכף עמלק, זה כל כוחו להכניס ישראל לספיקות אמונה ח"ו ועל ידי תוקף אמונותינו שאנחנו מתגברים בלבינו באמונת שמו יתברך בזה אנחנו לוחמים עם עמלק הרשע...

שומר אמונים

הרחיבי מקום אהלך וגו'. (הפטרה)

על דרך הנאמר (שמות כה, ח) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם וגו', ואמרו על זה בזוהר הק' בתוכם ממש. והיכן הוי מקום המשכן, בלבו של האדם ובנשמה שבמוחו, אשר נדמו כמו אוהל ל לשבת בית, וכל כמה שמפנה את לבבו ומוחו מדברי חולין, ומרחיב את אוהלו לדברי קדושה, שורה בקרבו השכינה

חוקי חיים

דהו כי עם קדושת שבת יורדת כל מיני השפעות שבעולם, והאיש אשר ירצה לקבל השפע העליונה, הוא מוכרח להביא הרצון אל הדיבור ולומר: 'לכבוד שבת קודש'. והשפע יורדת ממילא מלמעלה. וזה מה שרמזו חז"ל זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו, היינו כי בדיבור תליא מילתא.

ילקוט דברי מנחם

עובדות חיים

והתעלמת מהם (כ"ב, א')

מסופר: כאשר שהה הגה"ק רבי עקיבא אייגר זיע"א בבורשה, ראוהו יום אחד מסתובב בסימטאות העיר הגדולה ומחפש את דירת קרוב משפחתו שהיה אדם פשוט. שאלוהו מה לרבינו גדול האומה להשפיל כבודו ולהטריח עצמו לבקר ולחפש אחר קרובו? והרי דרשו חז"ל כי מילת "והתעלמת" הנאמרת באבידה ניתנת גם לדורשה בלשון ציווי, כי פעמים עליך להתעלם מאבידת אחיך, כגון זקן ואינו לפי כבודו, הרי לנו שתלמיד חכם וזקן אסור להם להשפיל את כבודם. השיב רבי עקיבא אייגר: מצינו שתי פעמים בתנ"ך מילת "והתעלמת" האחת בהשבת אבידה, והשניה "ומבשרך אל תתעלם" (ישעיה נ"ח) דרשת זקן ואינו לפי כבודו דפטור מצינו רק ביחס להשבת אבידה, ואילו בקירוב קרובים לא מצינו שזקן ואינו לפי כבודו פטור שהרי שם נאמר במפורש אל תתעלם.

ואם איש עני הוא (כד, יב).

עני יצא מחדרו של הרה"ק רבי נחום מטשערנאביל שמח וטוב לב, נדבה הגונה העניק לו הרבי, בצאתו ראה בחדר החיצון כפית של כסף, לקחה בחשאי ושם אותה בכליו, כיון שהבחינו בני הבית שנעלמה הכפית, תפסו את העני שנחשד בעיניהם, ערכו חיפוש בחפציו ומצאו את הגניבה, ביקשו להביאו לפני הרבי, כדי שיווכח למי הוא מפזר ממון, אבל העני החל לצעוק: לא גנבתי, הרבי נתן לי כפית זו במתנה, כדי שלא לביישו, אישר הרה"ק מטשערנאביל, כי אמנם נתן לו במתנה גמורה את כפית הכסף, ראה העני עם מי יש לו עסק, חזר וטען: מאחר שביישו אותי על לא עוול בכפי, מן הדין לשלם לי דמי בושתי... גם עתה נעתר לו הרבי, וקבע שצריך לפייסו, בו במקום הביא כפית כסף נוספת והושיט לפני, כשהוא טורח להניח את דעתו, ובלבד שימחול לאלו שביישוהו.

ולא ימחה שמו מישראל (כ"ה-ו').

מסופר על הרה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד זיע"א, ששמע פעם שאחד ממקורביו קילל את אחד האפיקורסים המפורסמים ביותר בירושלים. הגיב הרב ואמר: אין אני נוהג ככה, הקדוש ברוך הוא מלא רחמים והוא יכול לרחם גם על רשעים כאלו, אין עיני צרה אם פלוני ירוחם מה' וגם יזכה לחיי עולם הבא. כאן בעולם הזה אנו מחוייבים להתנגד להם, כי הרי הם מזיקים ומקלקלים את הסביבה, מה שאין כן כאשר עברו לעולם הבא. ולבסוף הפטיר: וכלום אתה חושב שאין כל צד טוב ברשע פלוני? אין הקדוש ברוך הוא מקפח שכר כל בריה, ואפילו שכר שיחה נאה, ואין עבירה מכבה מצוה, וזכות אינה בטלה אפילו באלפי אלפים חובות.

לא יהיה לך בכיסך אבן ואבן. (ב"ב פט ע"א)

סיפר איש אחד להרה"ק בעל שיח שרפי קודש כי בעת שאכל אחר החתונה על שלחן חותנו נסע לאדמו"ר הק' מסאכטשוב בעל אבני נזר זצ"ל ושאל לו עצה אם יעשה לו חנות והסכים אתו כי ב"כ וב"כ לא ילמוד, טוב שיעשה לו מסחר ועשה לו חנות סמוך לפאבריק שהיה שם פועלים רבים עובים, והי' לו פדיון גדול, ולפלא הי' שלא הרויח ולא ידע מה זאת ונסע עוד הפעם לאדמו"ר זצלה"ה לשאול אותו ובא בקובלנא הלא הוא בעצמו צוה לו שיעשה מסחר והשיב לו אדמו"ר זצלה"ה שיזכיר א"ע אם לא רימה למי במדות ומשקולת, ובאמת הי' איש נאמן והי' לו איפת צדק אך כאשר עמד ומשתומם נזכר שהקיל א"ע במידות לפעמים לערלים ולא דקדק במדה ובמשקל אז אמר לו זאת הסיבה כמאמר הגמרא (ב"ב פ"ט ע"א) לא יהי' לך אבן ואבן ואם עשית כן לא יהי' לך בכיסך.

קול קראלי - 074-7962278

ביאורי חיים

נעימות החיים

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מו"צ בק"ק קראלי ומח"ס ג' אבי אודך

רשות לרופא לרפאות

בפרשתנו כתוב, "והשבותו לו" (דברים כ"ב, ב')

בספר מרפסין איגרי בפרשתנו הקשו ח"ל, במסכת סנהדרין (דף ע"ג ע"א) שנינו: "והשבותו לו - לרבות אבידת גופו".

קשה, כיצד, אם כן, דרשו חז"ל במסכת בבא קמא (פ"ה ע"א) מן הכתוב "ורפא ירפא", "מכאן שניתן רשות לרופא לרפאות", וכי רק רשות יש לרופא לרפאות, והלא חובה גמורה היא, כנלמד מן הכתוב "והשבותו לו", "לרבות אבידת גופו"? עכ"ל.

א) ונראה לתרץ בס"ד שאכן, מפסוק זה: "והשבותו לו", המרבה אבידת גופו, נלמד גם את החיוב שיש לרופא לרפאות חולים ולהשיב להם את גופם, אלא שיש מקומות בהם אין הרופא חייב לטפל בחולים, וכגון שהחולה נגוע במחלה מדבקת, שעל פי דיני וחיובי התורה, אין אדם מצווה לסכן את עצמו בשביל מצוות התורה, ושוב אין על הרופא חיוב לרפאות חולה שכזה.

לא זו בלבד, אלא יתכן, שמאחר ואסור לאדם להכניס עצמו לידי סכנה, על כן יהיה אסור לרופא לטפל בחולים מסוכנים הנוגעים במחלות מדבקות, ויכולים להביא את הרופא לידי סכנה.

ולכך כתבה לנו התורה: "ורפא ירפא", מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות. שאף במקרים בהם יש סכנה לשלומו של הרופא, ומצד חיובי הדין של "והשבותו לו" אין הרופא חייב לטפל בחולה זה, מכל מקום רשות היא בידו לטפל בו.

וכך פסק בשו"ת "ציץ אליעזר" (חלק ט', סימן י"ז פרק ה'), שיותר לרופא לסכן עצמו לטפל בחולים הנוגעים במחלות מדבקות.

ב) עוד י"ל בס"ד שמהפסוק: "והשבותו לו", למדנו, שאדם הנמצא בסכנת חיים, יש חובה להצילו ולהחזירו לחיים בטוחים, וכפי שפירש רש"י (בסנהדרין שם) אבידת גופו - כגון שטובע בנהר ומצילו.

ואכן לפי זה, גם רופא שיש לפניו אדם שנמצא בסכנת חיים, חייב הוא לטפל בו ולהצילו, מדין "והשבותו לו".

אך עדיין, גם לאחר פסוק זה, לא נדע כי יש רשות לרופא לטפל בחולים שאינם שרויים בסכנת חיים. לכך כתבה תורה: "ורפא ירפא", "מכאן שניתנה הרשות לרופא לרפאות", אף חולה שאין בו סכנה. ובחולים אלו, אכן, אין לרופא חיוב לרפאות, אלא רשות בלבד.

ג) עוד י"ל בס"ד ע"פ מה שאמרו צדיקים, שניתנה רשות לרופא "לרפא" את החולה, אבל אין לו רשות "ליאש" את החולה, שלא יאמר לחולה שאין לו סיכוי להתרפאות ח"ו. ע"כ.

ולפי זה י"ל שזה החיוב "והשבותו לו", היינו אבידת גופו, פירוש, שעל אבידת גופו, יש חיוב "והשבותו לו", שיאמר הרופא לחולה שבעזרת ה' ישיב גופו בבריאות, וישאר לחיות, ודו"ק.

פרנס השבוע

ידידינו עוז העומד לימינינו בכל עת

הרה"צ אליעזר באסנער שליט"א

לרגל הולדת הנכד במז"ט

ויא"צ אמו מרת מלכה ע"ה

זכות הצדקה וזיכוי הרבים תעמוד להם לעד

מהורהר כולו התהלך ראובן בסמטאותיה הצרות של העיירה. היתה זאת שעת לילה מאוחרת, ימים אחדים קודם יום הדין. מחשבות נוגות טרדו את מוחו. כה חפץ הוא להיות יהודי טוב, אך היצר... היצר הרע מתגבר עליו ואינו מצליח להשקיטו. לפתע שמע מאחד הבתים קול נעים מתנגן, קול ערב של לימוד התורה. הוא נשא את עיניו והבחין שהוא נמצא ליד ביתו של הרב. בהחלטה של רגע נכנס אל הבית, אולי שם ימצא מזור ללבטיו. "רבי, ילמדנו כיצד להתגבר על היצר, הוא מנצח אותי כל יום" - התחנן אל הרב שהיה אחד מבעלי המוסר שבאותו דור. הרב הרהר מעט, ואחר ענה: "לך ליצחק, ירא שמים גדול הוא ובעל שכל ישר, וודאי יתן לך תשובה לשאלותיך". יצא ראובן והלך לביתו של יצחק. נעמד ליד הדלת, נקש קלות ולא נענה. נקש וצלצל אך לא נענה. "בוודאי אינם נמצאים בבית" הרהר לעצמו וכבר פנה ללכת. אך לפני כן הגביה את עיניו, והנה, לתדהמתו, ראה את בעל הבית מסב לשולחן ולדיו בניו סביב לשולחן. ניסה שוב, אך איש מהם לא טרח להיענות לדפיקותיו... מדוע אין הוא פותח את הדלת? תמה, הן בוודאי שומע הוא את דפיקותיו... שב ראובן לבית הרב וסיפר לו את אשר אירע.

גם הרב התפלא, הן הלה אדם ישר ובעל דרך ארץ. הציע לו הרב כי ישוב וינסה למחרת בבוקר, וכאשר יפתח לו ישאלו לפשר הדבר. למחרת בבוקר, שוב צעד ראובן לביתו של יצחק. הפעם, מיד לאחר הנקישה הראשונה פתח לו בעל הבית את הדלת לרווחה וקיבלו בסבר פנים יפות. "מה בקשתך?" שאלו. "ראשית מבקש אני לשאול אותך שאלה קטנה" השיב ראובן "אתמול בערב דפקתי על הדלת ולא נעניתי. השעה כלל לא היתה מאוחרת, ולא נעניתי". בעל הבית חיך ולא אמר דבר. אחר ביקש לשמוע את מטרת באו. סיפר לו ראובן על ניסיונותיו הרבים ועל מלחמתו עם היצר וביקש עצה. ענה בעל הבית: "האם אתה הוא זה שדפק על הדלת פעמים כה רבות? הרי כאשר רואה אדם שלא פותחים לו את הדלת עליו להבין שגם אם ידפוק כמה פעמים לא יפתחו לו.

האם אינך מבין שלא תמיד מוכרחים לפתוח? הרי אם אפתח את הדלת לכל מי שעומד על מפתן הבית בכל עת ובכל שעה, יהיו העוברים והשבים בעלי הבית. מי כאן בעל הבית - אני או הם?". קם האורח הנבוך, נפרד לשלום מבעל הבית ושב לבית הרב. סיפר לו את אשר אירע. הרהר הרב לרגע ואחר אמר בהתרגשות: "הנה לך תשובה לשאלתך: חכמתו של יהודי זה היתה להשאירך בפתח. החכמה היא לא לפתוח את הדלת לכל אחד. מי שיש לו שכל, סוגר הוא את הדלת לפני היצר הרע. מי שפותח את הדלת, מיד יצר הרע דוחף רגל פנימה, אחר כך שתי רגליים, ואז כבר מאוחר מדי, יצר הרע פורץ פנימה והוא כבר נעשה בעל הבית... לכן הבה נשמור על זכויותינו. נהיה אנו אדונים לעצמנו, אנו נחליט מי כאן בעל הבית.

ונסיים עם המעשה הבא: אל הרבי ה"בית ישראל" מגור נכנס יהודי בשברון לב: "רבי, היצר הרע לא נותן לי מנוחה, הוא אינו עתב אותי לרגע". ענה לו הרבי: "איך יתכן? הוא הרי נמצא אצלי כל הזמן"...

מאות כבר נושעו! ומה איתך?

רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו' תרמו בעין יפה וקחו חלק בהפצת המעיינות של

מרכז "אמונת חיים" קראלי

כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליזנות
רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 08-8659931
באימייל: 3118494@gmail.com

לזכר עולם יהיה צדיק

הגה"ק צדוק הכהן זצוק"ל
בן הרה"צ יעקב הכהן זיע"א
בעל צדקת הצדיק מלובלין
נלב"ע ט אלול

לזכר עולם יהיה צדיק

רביה"ק יצחק צבי משה זי"ע
בן רבינו אביגדור זי"ע
מקראלי
נלב"ע ב' טבת תשעט

לזכר עולם יהיה צדיק

הרה"ק פנחס זי"ע
בהגה"צ אברהם אבא זצוק"ל
מקאריץ
נלב"ע י אלול